



ת"פ 35647/04/18 - מדינת ישראל נגד רביע מקאלדה, יוסף בדוסי - ההליך הופסק

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 35647-04-18 מדינת ישראל נ' מקאלדה(עציר) ואח'

בפני כבוד השופט יחיאל ליפשיץ
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. רביע מקאלדה
2. יוסף בדוסי - ההליך הופסק

הנאשמים

גזר דין לנאשם 1

כללי

הנאשם 1 (להלן: **הנאשם 1**; או - **הנאשם**) הורשע על פי הודייתו בעבירות הנוגעות לאירוע שוד, כמפורט להלן. ההודיה באה לאחר שנשמעו חלק מעדי התביעה ובמסגרת הסדר טיעון שכלל את תיקונו של כתב האישום, ללא הסכמה עונשית. ההליך נוהל כנגד נאשם נוסף (נאשם 2), אך למרבית הצער הוא מצא את מותו בתאונת דרכים בעת שנוהל ההליך. ביום 19.9.19 הופסק ההליך בעניינו.

דבר השוד נודע למשטרת ישראל בעקבות פניית אביו של הנאשם למשטרת ישראל, מיוזמתו. האב דיווח אודות האירוע וכן מסר את כל הפרטים הידועים לו אודות מבצעי השוד, קרי - בנו (הנאשם 1) וחברו - הנאשם 2. גרסת האב הביאה להרשעת הנאשמים והוא עמד עליה, ככלל, גם בעדותו בפניי בשלב שמיעת הראיות. האב מסר כי פעל כפי שתואר לעיל משום רצונו להחזיר את בנו לדרך הישר ומשום הבושה שחש כלפי המתלונן. האב אף פיצה את המתלונן על נזקיו.

שלב הטיעונים לעונש נחלק לשניים. השלב הראשון היה בעת שהנאשם היה משוחרר (בהליך לפניי הנאשם היה עצור תקופת מה, לאחר מכן נעצר באיזוק ולאחר מכן שוחרר בתנאים מגבילים שהוקלו עם חלוף הזמן). באותו שלב, עתר הנאשם לאמץ את המלצות שירות המבחן למאסר שירוצה בעבודות שירות. אותה עת עמדה לחובת הנאשם הרשעה קודמת אחת בעבירת רכוש במסגרתה נדון למאסר על תנאי. השלב השני התקיים היום. לאחרונה, בחודש 4/20, נעצר הנאשם בעקבות מעורבותו בעבירת סמים ונדון, ביום 26.5.20, למאסר לתקופה של 11 חודשים. משכך, בקשתו למאסר בעבודות שירות אינה רלוונטית ועתירתו העדכנית היא לענישה מקלה ככל שניתן. המאשימה חזרה על טיעוניה לענישה ממשית והפנתה להסתבכותו האחרונה של הנאשם כנתון שרק מחזק את עמדתה.



כתב האישום המתוקן

הנאשם יליד 1998 והנאשם 2 היה יליד 1997. השניים התגוררו במועד הרלוונטי בבאקה אל-גרביה (להלן: **היישוב**). בלילה שבין ה- 22.3.18 ל 23.3.18, סמוך לחצות, קשרו הנאשמים לבצע שוד. בהמשך לכך, נסעו השניים ברכבו של הנאשם למבנה נטוש ביישוב (להלן: **המבנה**) כשהם מצוידים בחפץ דמוי אקדח ומוט ברזל. במבנה שהו בין היתר חסן ק' (להלן: **חסן**) וחאזם ע' (להלן: **חאזם**). בכתב האישום (הן המקורי והן המתוקן), לא צוין נתון מרכזי והוא כי חסן וחאזם הם תושבי שטחים. משום שאין מחלוקת בנדון, אתייחס לנתון זה במסגרת גזר הדין. כמו כן לא צוין גילם. חסן העיד בפניי ומדובר במי שהוא כבן 50 שנים. הנאשמים הגיעו למבנה שהם רעולי פנים, ניגשו לחדר בו שהו חסן וחאזם ובעטו בדלת החדר. חסן פתח את הדלת ואז הנאשם 2 - שהחזיק בידו את החפץ דמוי האקדח - דרש מחסן וחאזם להוציא ולמסור לו את חפציהם. לנוכח האיום, חאזם מסר לנאשם 2 את תעודת הזהות שלו אך האחרון זרק אותה על שולחן בחדר. חסן, מאידך, סירב למסור את חפציו ובתגובה, הנאשם 1 - שהחזיק במוט - היכה באמצעותו על טלוויזיה שהייתה בחדר ושבר אותה והנאשם 2 בעט ברגלו של חסן והפילו על המיטה. לאחר מכן, גנבו הנאשמים מחסן מכשיר טלפון סלולארי, מזמנים בסכום של 2,000 ₪, כרטיס מגנטי ויצאו את החדר. לאחר שהנאשמים יצאו את החדר, רדף אחריהם חסן, תפס בנאשם 1 ונאבק עמו. במהלך המאבק היכה הנאשם 1 בידו של חסן בעזרת המוט; כמו כן, חסן משך את כיסוי הפנים מעל פני הנאשם 1 ומשך את המוט מידיו. בשלב זה, איים הנאשם 2 על חסן באמרו: "עזוב אותו, אם לא אני יורה בך". לנוכח האיום, עזב חסן את הנאשם 1 והנאשמים נמלטו לכוון הרכב עמו הגיעו, נכנסו לתוכו כשבמקביל חסן המשיך לרדוף אחריהם וניפץ את שמשות הרכב. משלא מצאו הנאשמים את מפתחות הרכב, הם יצאו ממנו ונמלטו רגלית מהמקום.

בגין מעשיהם לעיל הורשע הנאשם 1 **בשוד בנסיבות מחמירות**, לפי ס' 402(ב) + ס' 29 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: **החוק**); והנאשם 2 הורשע **בסיוע לשוד בנסיבות מחמירות**, לפי ס' 402(ב) + ס' 31 לחוק.

תסקירי והמלצת שירות המבחן

תסקירי שירות המבחן ניתנו טרם מעצר הנאשם בחודש 4/20 וטרם נדון באותו הליך ל 11 חודשי מאסר. שירות המבחן ליווה את הנאשם תקופה של כשנה על פני 5 תסקירים.

בתסקיר הראשון מיום 15.1.19 נסקרו נתוני הנאשם שהיה אותה עת בן 20 שנים. הנאשם סיים 9 שנות לימוד ותואר - הן על ידו והן על ידי אביו - כמי שבנעוריו התאפיין בבעיות התנהגות ועל רקע זה נשר מלימודיו, הסתובב עם חברה שולית וצרך סמים. עובר למעצרו בסוף חודש 3/18 התגורר עם משפחתו ועבד עם אביו. הנאשם קיבל אחריות חלקית בלבד למעשיו וניסה להמעיט ממעשיו. על פי דבריו בפני קצינת המבחן, הרקע למעשיו היה חוב של חסן כלפיו בעקבות רכישת מכשיר טלפון. הנאשם אישר שהאירוע היה אלים ושנעשה בו שימוש במוט ברזל. כמו כן הוסיף כי הוא וחברו - הנאשם 2 היו שתויים. הנאשם אישר כי "לקח" את מכשיר הטלפון של חסן אך הכחיש כי נטל גם כספים. בעקבות גרסה זו התבקש הנאשם להבהיר את הודייתו ובדין מיום 23.1.19 הוא חזר על הודייתו בעובדות כתב האישום המתוקן. שירות המבחן הפנה, לחובת הנאשם - לכך כי במסגרת הליך קודם עליו אעמוד להלן, הוא לא גילה מחויבות טיפולית; לנטייתו לצרוך סמים (הגם שבבדיקות שנערכו בשירות המבחן נמצא כי הוא נקי מסמים); לנטילת האחריות החלקית מצדו; להיעדר רציפות תעסוקתית ולקשריו עם גורמים שוליים. בנוסף, הנאשם גילה גישה קורבנית, התקשה להכיר בדפוסי



התנהגות אלימים והתרשמות שירות המבחן היתה כי מדובר בצעיר וורבלי ופעלתן שנוטה למרוד בסמכות ובמוסכמות חברתיות ומתקשה לפתח מערכות יחסים מועילות. לחיוב - הפנה שירות המבחן לכך כי הנאשם גילה הבנה מסוימת לחומרת מעשיו ולכך שבבדיקות לא נמצאו שרידי סם. כלל הנתונים לעיל הביאו את שירות המבחן להעריך כי נשקף מהנאשם סיכון במידה בינונית. עוד הובאה הערכה כי הנאשם בלתי בשל להליך טיפולי. לכן, ההמלצה היתה לענישה מוחשית תוך שקילת שילובו בקבוצה טיפולית בתחום האלימות במסגרת שב"ס. חרף האמור לעיל סברתי, לאחר שנשמעו טיעוני הצדדים לעונש (דיון מיום 23.1.19), כי יש לבחון אפשרות שילוב (שני) הנאשמים בהליך טיפולי.

בתסקיר השני מיום 7.4.19 צוין, כי הנאשם החל לעבוד עם אביו וכי רוב היום הוא נמצא בעבודה. הנאשם מסר שהוא מבין שטעה ואת הפסול שבמעשיו, וכן שלל נזקקות להליך טיפולי בתחום האלימות בציינו כי כיום תפקודו נורמטיבי. שירות המבחן הפנה לנטיית הנאשם לטשטש התמודדות עם קשיים וכן לחוסר בשלותו להתבונן באופן מעמיק בבעיותיו (דפוסי התנהגות אימפולסיביים ונטייתו להציג תמונת מצב מתפקדת); ומאידך, הפנה ליכולתו לקחת אחריות (ולו חלקית) על מעשיו, לבדיקות השתן הנקיות שמסר, לכך שלא נפתחו כנגדו תיקים נוספים ולכך שהחל לתפקד נורמטיבית מבחינה תעסוקתית. יחד עם זאת, משום היעדר תובנה לצורך בהליך טיפולי וחוסר בשלות הנאשם בנדון לא הובאה המלצה טיפולית. למזלו של הנאשם, שירות המבחן המליץ אותה עת על דחייה לצורך שילובו של הנאשם 2 בהליך טיפולי. נתון זה וכן דבריו של הנאשם במסגרת הדיון מיום 16.4.19 - שביקש להשתלב בהליך במסגרת שירות המבחן - הובילו אותי לבקש את שירות המבחן לשוב ולבחון אפשרות שכזו.

הדברים האחרונים לעיל הובילו את שירות המבחן לתסקיר שלישי שהתקבל ביום 1.7.19, שם צוין כי הנאשם שולב בקבוצה טיפולית לשליטה בכעסים בשירות המבחן בנצרת. הנאשם החל אותה עת לקחת חלק במפגשים וצוין כי הוא מתקשה עדיין לשתף ולהיחשף, הגם שניכר שהוא קשוב לתכנים המועברים בקבוצה. עוד צוין כי הוא גילה מוטיבציה להמשיך בטיפול וכי בבדיקות לאיתור שרדי סם, התוצאות היו נקיות.

בתסקיר הרביעי מיום 5.11.19 נסקרה השתלבות הנאשם בקבוצה הטיפולית לעיל. צוין כי הנאשם הגיע למרבית המפגשים, עמד בכללי הקבוצה ובדיקות לאיתור שרידי סם היו נקיות. עוד צוין, כי עם התקדמות המפגשים הוא הצליח לשתף בקשיים עמם הוא מתמודד (בניגוד לתחילת ההליך) והתרשמות קצינת המבחן היתה כי הוא נמצא במצב נפשי ירוד. שירות המבחן הדגיש את חשיבות סיום ההליך הטיפולי ולכן נדחה סיומו של ההליך המשפטי.

בתסקיר החמישי והאחרון מיום 20.1.20, צוין כי הנאשם המשיך להגיע למפגשי הקבוצה הטיפולית, הגם שהשתתפותו היתה מועטה וניכר כי היה בעיקר קשוב לאחרים והתקשה לשתף בקשייו. התרשמות שירות המבחן היתה כי הנאשם סובל מקשיים רגשיים לאור חוויות לא מעובדות של אובדנים וניכר שהתקשה לשתף בכך. בדיקות לגילוי שרידי סם היו נקיות. צוין כי הנאשם עבר להתגורר באילת שם הוא עובד עם אחיו. על רקע כלל נתוניו - ובכלל זאת גורמי הסיכון והסיכוי, מאפייני אישיותו, הדרך הטיפולית שעבר ומכלול הנתונים, הומלץ על עונש של מאסר שירותה בעבודות שירות. שירות המבחן הפנה, כאמור, להליך הטיפולי שעבר וצוין בהקשר זה כי הוא הפיק תועלות מההליך הטיפולי "בהתאם ליכולתו". על רקע הנתון האחרון ומשום "סיום השתלבותו (של הנאשם - י.ל.) בטיפול בשירותנו", לא הובאה המלצה טיפולית להמשך. שירות המבחן העריך כי במידה ויושת עונש מאסר מאחורי סורג וברח עשויה לחול נסיגה במצבו של הנאשם.



ראיות הצדדים לעונש

ראיות המאשימה לעונש

כאמור בפרק הכללי, לאחרונה נדון הנאשם לעונש של 11 חודשי מאסר לריצוי בפועל בגין הרשעתו בתיק סמים. מדובר בעבירה של סיוע להחזקת סם מסוג קוקאין במשקל 72 גרם שלא לצריכה עצמית (ת.פ. באר שבע 1994-04-20). על פי עובדות כתב האישום המתוקן, הגיעו הנאשם ואדם נוסף (שהורשע בעבירה המושלמת) לבית העלמין הצבאי באילת בשעת לילה ומתחת לצמחיה שעל קברו של חלל צה"ל החזיקו את הסם לעיל.

בנוסף, לחובת הנאשם הרשעה מיום 1.3.16 מבית המשפט לנוער בעבירות של סיוע לגניבה, סיוע להתפרצות למקום מגורים, סיוע לגניבה מרכב וסיוע לפריצה לרכב בכוונה לגנוב, והוא נדון בגינה למאסר על תנאי לצד ענישה נלווית.

במסגרת הדיון מיום 28.1.20 הגישה המאשימה מכתב מטעם בא כוח המתלון (ת/2 לעונש), בו צוין כי המתלון מתנגד לענישה מקלה. נכתב כי מאז המקרה הוא לא שב לעבודה, חושש להיכנס לתחומי המדינה וממשיך לעבור בדיקות וטיפולים רפואיים בעקבות מעשי הנאשמים. לכן, ביקש בא כוח המתלון שהנאשמים (כך צוין במכתב) ישלמו למתלון פיצויים משמעותיים בגין ההפסדים שנגרמו למתלון ובגין החפצים והכסף שנגנבו לו במהלך האירוע.

אעיר כבר בשלב זה, כי יש להתייחס בזירות לנתונים שצינו במכתב שכן לא הוזכר בו שאבי הנאשם פיצה את המתלון לאחר האירוע בסכום של 9,000 ₪. בנוסף, טענות המתלון כי לא עבד מאז האירוע ולא נכנס מסיבה זו לישראל נסתרו בדברי המתלון עצמו בדיון מיום 17.10.18. גם טענותיו כי נחבל ונזקק לבדיקות וטיפולים לא נכללו בכתב האישום ולא גובו במסמך כלשהו.

מטעם הנאשם העיד אביו, עוד במסגרת ה"סבב" הראשון. כפי שצוין בפרק המבוא לא היתה מחלוקת כי לאחר שהנאשמים שדדו את המתלון, הגיע האב למקום ההתרחשות - מבנה בו התגוררו תושבי שטחים ושוחח עם המתלון. האחרון עבד בבית משפחת הנאשם תקופת מה טרם האירוע וזה היה הרקע להיכרות ביניהם. למחרת האירוע, ביום 23.3.18, התייצב האב, ביוזמתו, בתחנת המשטרה ודיווח על האירוע וכן מסר כי בנו וכן הנאשם 2 (על בסיס "חקירה" אותה ערך) שדדו את המתלון. בעת שהאב הגיע ומסר את האמור לעיל, לא היה האירוע ידוע למשטרת ישראל ורק בעקבות כך זומן המתלון לחקירה. זאת ועוד, גם בעת שהאב העיד בפניו הוא חזר על עיקרי גרסתו (הוא אמנם הוכרז כעד עוין, אך בעניין שאינו מרכזי). כאמור, האב פיצה את המתלון בסכום של 9,000 ₪. האב מסר (ר' הדיון מיום 23.1.19) כי הוא שומר חוק, מודע לחומרת מעשי בנו והזכיר כי הוא היה זה שהסגיר את הנאשם לידי הרשויות. לדבריו, הרגיש כי בתקופת המעצר בנו השתנה לטובה. כאמור, דברים אלה נאמרו זמן ניכר לפני הסתבכותו האחרונה של הנאשם.

תמצית טיעוני המאשימה לעונש

המאשימה טענה לעונש בדיונים מיום 23.1.19, מיום 28.1.20 וכן מיום 2.6.20 - אז הפנתה להרשעתו האחרונה של



הנאשם ולתקופת המאסר שנגזרה עליו. בטיעוניה, עמדה המאשימה על חומרת מעשי הנאשמים והפנתה לערכים החברתיים המוגנים שנפגעו בענייננו והם שלמות הגוף וכבוד האדם, פגיעה ברכוש ובקניין, פגיעה בתחושת הביטחון והסדר החברתי וכן פגיעה בעקרון שלטון החוק. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הפנתה לתכנון המקדים - ההצטיידות במוט ברזל, בחפץ הנחזה לאקדח ובאמצעים שיקשו על זיהוי. היערכות זו, כך נטען, מלמדת על מידת המסוכנות הרבה הנשקפת מהנאשם. עוד הודגש, כי הנאשם ושותפו בחרו לבצע את המעשה בשעת לילה מאוחרת ונקטו באלימות כלפי שני מתלוננים תושבי שטחים, מוחלשים, ובכך קיימת חומרה יתרה. לאחר שהפנתה לפסיקה המייצגת, לשיטתה, את מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים (ואף נטען כי חמורים פחות), עתרה המאשימה ביחס לנאשם 1 למתחם בין 3 ל 6 שנות מאסר בפועל.

לעניין העונש בגדרי המתחם לעיל, הפנתה לעברו הפלילי של הנאשם ולכך כי כאשר היה ב"המתנה" לגזר הדין במסגרת הליך זה, הוא שב וביצע עבירה חמורה. מדובר אם כן במי שלא הפנים דבר וחצי דבר ממעשיו ומההליך במסגרת שירות המבחן. ההליך, במבחן התוצאה, כשל. הרשעתו האחרונה של הנאשם מדגישה את המסוכנות הנשקפת מהנאשם ואת הצורך בענישה של ממש, במצטבר למאסר הנוכחי.

תמצית טיעוני הנאשם ודברו טרם גזר הדין

באי כוח הנאשם לא הקלו ראש במעשי הנאשם, אך הפנו לנסיבות ולנתונים שמקהים מחומרתם. בהקשר זה נטען כי המעשה אינו מצוי ברף גבוה - מדובר בשוד שלא בוצע באמצעות נשק חם או סכין ולא נלוותה לו פגיעה חמורה בנשדדים. גם הנזק הכספי שנגרם למתלוננים לא היה רב. על בסיס האמור ולאחר שהפנו לפסיקה במקרים דומים, לשיטתם, עתרו באי כוח הנאשם לקביעת מתחם בין 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 24 חודשי מאסר בפועל.

באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, הפנו באי כוח הנאשם לכך שמדובר בנאשם צעיר, בן 20 שנים בלבד בעת ביצוע העבירה וכיום בן כ 22 שנים, הנמצא בראשית חייו וקיבל אחריות על מעשיו בכך שהודה במיוחס לו טרם הסתיימה שמיעת הראיות. באי כוח הנאשם הפנו לפרק הזמן המשמעותי שהנאשם היה עצור מאחורי סורג ובריח לראשונה בחייו (מיום 30.3.18 ועד ליום 12.6.18) וכן הפנו לכך שגם לאחר ששוחרר מהמעצר הממשי לעיל, היה נתון תקופה ממושכת יחסית במעצר באיזוק הרחק מבית משפחתו. אחרון - אך לא בסדר החשיבות - נטען שיש ליתן משקל ממשי לכך שאביו של הנאשם הוא זה שלמעשה הסגיר אותו לידי המשטרה, בידעו כי הדבר יכול להוביל להרשעתו וענישתו, כמו גם של חברו, הוא הנאשם 2. באי כוח הנאשם טענו טרם הרשעתו האחרונה ואחריה. בשלב הראשון נטען, כאמור, שיש לאמץ את המלצות שירות המבחן שכן הנאשם למד את הלקח ממעשיו, הפיק כלים מההליך הטיפולי ומדובר ב"אדם אחר", טיעון זה נראה כיום מנותק מהמציאות. בשלב השני נטען שיש להקל ככל שניתן עם הנאשם משום גילו הצעיר וכן משום שאם יושת עליו מאסר לתקופה משמעותית, השפעת המאסר עליו תהיה קשה. עוד נטען שיש לחפוף ככל שניתן את העונש שיוטל עליו עם מאסרו הנוכחי.

הנאשם הביע צער וחרטה על מעשיו.



דין ומסקנות

אין חולק אודות חומרת מעשי הנאשם אותם ביצע יחד עם שותפו. כתב האישום המתוקן מתאר אירוע קשה, בו שני צעירים הצטיידו במוט ברזל ובחפץ דמוי אקדח על מנת לשדוד את המתלוננים.

לגבי עבירת שוד, זו משלבת עבירת רכוש ומעשה אלימות וכפי שנקבע בע"פ 1127/13 גברזג'י נ' מדינת ישראל (15.1.14) "הערך החברתי שנפגע מביצוע עבירת שוד הוא כבודם, חירותם ורכושם של המתלוננים - קורבנות העבירה וביטחונם של הציבור, יכולתו הממשית לחיות את חייו, ולהלך ברחובות ללא חשש".

הנאשמים נכנסו בשעת לילה לבית בו שהו המתלוננים, תחילה דרשו מהם באיומים להוציא את חפציהם ואז שדדו מחסן את מכשיר הטלפון שלו, סך 2,000 ₪ וכרטיס אישי, והכל תוך שימוש באלימות ואיומים. לאחר שיצאו מהבית, המתלונן יצא ורדף אחריהם כדי להשיב את רכושו ואז המשיכו הנאשמים להיאבק בו - הנאשם היכה בידו של המתלונן באמצעות המוט והנאשם 2 איים עליו שיעזוב את הנאשם 1 לבל יירה בו. נקל לשער את תחושת האימה שאחזה במתלוננים, ובחסן בפרט, כאשר הנאשמים תקפו אותם בשעת לילה וביקשו לגזול את רכושם. זאת ועוד, יש לזכור כי המתלוננים הם תושבי שטחים, מבוגרים מהנאשמים בכ 30 שנים. על פני הדברים הנאשמים ראו במתלוננים "טרף קל" וניצלו את מעמדם המוחלש ואת חששם להגיש תלונה. ואכן, איש מהם לא פנה מיוזמתו למשטרה.

מנגד, אפנה לכך כי מידת האלימות שבה נקטו הנאשמים לא היתה, ולו באופן יחסי, ברף גבוה. הנאשמים, כך עולה, גם לא ציפו להתנגדותם הנמרצת של המתלוננים ובסיום האירוע נופצו זגוגיות רכב הנאשם והוא וחברו נמלטו על נפשם. זאת ועוד, מבלי להפחית מחומרת מעשי הנאשם שבפנינו - לא הוא החזיק בחפץ שנחזה לאקדח; לא הוא זה שדרש מהמתלוננים "להוציא את מה שיש להם"; לא הוא זה שקיבל מחזאם את תעודת הזהות. כמו כן, הגם שהנאשם החזיק במוט ברזל בשלב ראשון, הוא היכה באמצעותו במכשיר הטלויזיה "בלבד", בעוד שהנאשם 2 היה זה שבעט במתלונן. לאחר שהנאשמים יצאו מחדרו של המתלונן, רדף אחריהם האחרון והחל להיאבק בנאשם. רק בשלב זה היכה הנאשם ברגלו של המתלונן וחרף חומרתו הבלתי מוכחשת של האירוע, לא נטען כי נגרמה למתלונן חבלה. גם בסיומו של האירוע, הנאשם 2 הוא זה שאיים על המתלונן שירה בו ולאחר מכן, משנכנסו הנאשמים לרכבו של הנאשם 1, ניפץ המתלונן את שמשות הרכב ואז יצאו הנאשמים מהרכב ונמלטו רגלית מהמקום.

נתתי דעתי למכתב בא כוח המתלונן שהוצג בדיון מיום 28.1.20, אך אחזור ואדגיש כי חרף חומרת האירוע, קשה לקבל את מרבית הנתונים שצוינו בו ואפנה להערותי לעיל לגבי מכתב זה.

סיכום הדברים עד כה מביא למסקנה כי מידת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים בענייננו בינונית-גבוהה. אכן, כטענת באי כוח הנאשם לא נעשה באירוע שימוש בנשק חם או בסכין, אך השימוש שעשו הנאשמים במוט ברזל (לום) ובחפץ דמוי אקדח - חמור כשלעצמו. עוד אפנה לנסיבות ביצוע העבירה, לתכנון שקדם לה, לאלימות שהופעלה (בכפוף להערותי לעיל היינו, שבאופן יחסי האלימות לא היתה ברף גבוה), ואחרון ולא פחות חשוב - למיהות המתלוננים.

מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות השוד הינה להחמרה, בשים לב לנסיבות הקונקרטיות של האירוע (ור' לדוגמה



בהקשר זה האמור בע"פ 4949/15 **מקדסי נ' מדינת ישראל** (17.3.16); בע"פ 3907/10 **נעאמנה נגד מדינת ישראל** (23.3.11)). ובאופן קונקרטי יותר, אפנה למקרים הבאים שיש בהם כדי ללמד על מדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים או לכל הפחות בעלי קווי דמיון לענייננו. גם אם חלק מהמקרים חמורים יותר וחלקם קל יותר, אלה גם אלה יסייעו בדרכנו.

בע"פ 2817/15 **דהן ופרטוש נ' מדינת ישראל** (1.7.15) הועמדו שני צעירים לדין בגין ניסיון שוד נהג מונית. השניים נסעו במונית ומשהגיעו ליעד המבוקש ניסו לשדוד את כספו תוך שאחד חונק אותו והשני מכה בו באגרופים בפניו. לנהג נגרם שבר פתוח באפו והוא נזקק לתפרים. הנאשמים הורשעו בניסיון שוד ובחבלה חמורה בנסיבות מחמירות. בית המשפט המחוזי קבע מתחם בין 12 ל 36 חודשי מאסר וגזר את דינם ל 24 חודשי מאסר (צעירים, אחד מהם ללא עבר, הודו טרם שמיעת ראיות, שירות המבחן המליץ על של"צ ועל עבודות שירות) וגזר על כל אחד מהם 24 חודשי מאסר בפועל. הערעור על חומרת העונש התקבל באופן שהופחת ל 15 חודשי מאסר בשים לב לנתוניהם האישיים וצעידי השיקום החלקיים שנעשו על ידי כל אחד מהם.

בע"פ 9079/16 **מיארה נ' מדינת ישראל** (9.3.17) הורשע המערער בשוד חנות נוחות בתחנת דלק באמצעות חפץ דמוי אקדח. בית המשפט המחוזי קבע מתחם בין 18 ל 36 חודשים וגזר על הנאשם 20 חודשי מאסר (הודה, עברו אינו מכביד). ערעור על חומרת העונש נדחה.

בע"פ 1114/15 **גנאים נ' מדינת ישראל** (16.11.15), נדון ערעורו של מי שהורשע בקשירת קשר ושוד בנסיבות מחמירות. המערער ושותפו הצטיידו בכפפות ובחפץ דמוי אקדח והגיעו למכולת כשהם רעולי פנים, ערכו חיפוש על גופו של המוכר ותוך איומים בחפץ הורו לו לפתוח את הקופה ולמסור את תוכנה. השניים נטלו מהחנות ₪ 5,000 וחפצים נוספים. נקבע מתחם בין 18 חודשי מאסר לחמש שנות מאסר והוטל עונש של 42 חודשי מאסר בפועל (נשמעו ראיות, תסקיר שלילי, נאשם צעיר נעדר עבר פלילי). הערעור על חומרת העונש נדחה.

בע"פ 4125/14 **חרב נ' מדינת ישראל** (6.1.2015) נדון עניינו של מי שנכנס למכולת וביקש לרכוש חפצות סיגריות. המערער מסר לבעל המכולת שטר כסף ומשזה פתח את הקופה שלף המערער אקדח מפלסטיק וכיוון אותו לעבר המתלונן תוך שדרש את הכסף שבקופה. המתלונן סירב לכך והחל מאבק בין השניים, במהלכו ניסה המערער לקחת את הקופה ובסיומו ברח מן המקום. המערער הורשע בניסיון שוד. בית המשפט העליון קבע כי מתחם העונש ההולם שהיה ראוי לקבוע במקרה זה נע בין 1 ל 3 שנות מאסר (במקום מתחם שבין 2 ל 5 שנות מאסר שנקבע בבהמ"ש המחוזי). העונש הועמד על 24 חודשים (הודה בפתח משפטו, לחובתו עבר פלילי מכביד) במקום 30 חודשי המאסר שנגזרו בבהמ"ש המחוזי.

על יסוד כלל האמור לעיל, אני קובע את המתחם בעניינו של הנאשם בין 18 ל 36 חודשי מאסר בפועל.

אפנה כעת לבחינת העונש שיש להשית על הנאשם.



כאמור, הליך הטיעונים לעונש נחלק לשני חלקים - טרם הרשעתו האחרונה ולאחר אותה הרשעה. זאת ועוד, אין זה סוד (כמשתקף בהחלטותי להפנות את הנאשם מספר פעמים לשירות המבחן וכן לממונה על עבודות שירות) כי התלבטתי בשלב מסוים, טרם הרשעתו האחרונה של הנאשם, באם לחרוג לקולה מהמתחם לעיל ולנקוט בהליך שיקומי. הבסיס לכך היה נתוני הנאשם (צעיר נעדר עבר פלילי מכביד); ההליך השיקומי אותו עבר בסיוע שירות המבחן; וכן - אחרון אך לא פחות חשוב - ההירתמות יוצאת הדופן של האב לטובת בנו. מדובר, כאמור, בהירתמות חריגה מצד האב, שיזם פניה אל המתלונן, פיצה אותו וכן יזם "חקירה" מצדו לגילוי זהות השותף של בנו ולאחר מכן פנה למשטרה ודווח להם על האירוע שכלל לא היה ידוע להם. האב ליווה את בנו גם בהמשך ההליך ודומה היה, לפחות בשלב מסוים, כי הנאשם עולה על דרך הישר (על אף שבתסקירי שירות המבחן ניתן היה למצוא "חריקות" מצדו). מי ששם קץ להתלבטות לעיל היה הנאשם עצמו, שביצע לאחרונה עבירת סמים שאינה קלה ונדון ל 11 חודשי מאסר. הנאשם העיד על עצמו שביצע עבירה חמורה לא היה חד פעמי מבחינתו והדבר כמובן משליך על המסוכנות הנשקפת ממנו ועל הצורך בענישה משמעותית. הדברים מקבלים משנה תוקף לנוכח ההליך הממושך בו נטל חלק במסגרת שירות המבחן ושלמרבית הצער, ככל הנראה לא סייע רבות לנאשם. משכך, לא יהיה מנוס מלהשית על הנאשם עונש ההולם את חומרת מעשיו ואת יתר שיקולי הענישה שנדונו לעיל. משום התקופה הממושכת יחסית בה היה נתון הנאשם במעצר באיזוק וכן משום יתר השיקולים שעומדים לזכותו, ולו באופן חלקי, מצאתי לנכון לחפוף באופן מסוים בין תקופות המאסר.

סוף דבר, אני משית על הנאשם את רכיבי הענישה הבאים:

- 24 חודשי מאסר, בניכוי התקופה בה שהה הנאשם במעצר מאחורי סורג וברח במסגרת הליך זה - מיום 30.3.18 ועד ליום 12.6.18.
- תקופת המאסר לעיל תרוצה בחפיפה חלקית של 6 חודשים למאסר אותו מרצה כיום הנאשם ושנגזר עליו במסגרת ת.פ. (שלום באר שבע) 1994-04-20 - שם נגזרו עליו ביום 26.5.20 - 11 חודשי מאסר.
- מאסר לתקופה של 12 חודשים על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע.
- מאסר לתקופה של 5 חודשים על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג עוון.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט העליון.

המזכירות:

תשלח עותק מגזר הדין לשירות המבחן.

ניתן היום, כ"ג סיוון תש"פ, 15 יוני 2020, בהעדר הצדדים.